

Bagádus filmmadahkamij

Dav bagádimev Polarbibblo I dahkam ja la girjjevuorkká barggijda, pedagogajda ja ietjá állessjattugijda gudi sihti filmmaworkshopav dahkat aktan mánáj.

Bagádibme gávnnu julevsámeigiellaj, meängiellaj, nuorttasámeigiellaj, oarjjelsámeigiellaj ja dárogiellaj, dat la dagádum dan manjela gá pilotworkshopa tjadáduváj mánáj siegen, sij li guovte avtarajákiejvij dahkam ietjas filmajt meängiellaj jali sámeigiellaj. Guokta állessjattuga, gánná binnemus akta gielav máhtij la bagádam juohkusijt álgo rájes gitta mállaj, oajvvadusás gitta álles filmmaj.

Dunji gut sidá barggat mánáj ja filmajn mij javllap: Daga dav! Dat la árrum suohtas ja árvulasj goappátij mánájda ja midjij bagádallijda. Dan lassáj la árrum riek suohtas ja bádos li 18 filma dagádum mánájs riikalasj unneplágogielajda ma gávnnuji Polarbibblo.se!

Buorre ladnja workshopaj

Akta klássaladnja, buorre jus la juogusladnja dan lahkusin, danna dáhkki filmajn barggat. Jus ájggobihtit vuosedit filmajt gá lāhpada workshopav mārju gávnnu stuorep ladnja mij dasi hähpá girjjevuorkkán jali asstoájggesajen.

Teknijka

Buorre jus adná moadda surffimduolbbadisájt, kámerajuolgijn, mikrofávnájn ja jiednabálljasij. Dav aj máhtta gevadit telefávnáv gá filmmi ja tjuohap filmav. Danna gánná appa gávnnuji máhtta viedtjat tjuohpamprogrammav. Ádásappo surffimduolbbadisá juo adni filmmaduollmiprogrammáv.

Jus ij ávvá diede gâk filmajt dahka de la buorre moadda tijmajt filmmit ja tjuohpat vaj iesj áhpada. Tjadáda álles prosessav, ideas gitta álles filmmaj vaj dieda gâk dahkat. Gâhthtjala ja áhpada teknijkav ávddâl gâ barggagâhthit mánáj. De máhta buoremusat viehkedit mánájt. Gâ diehtá gâk teknijka doajmma de filmmadahkam sjaddá suohttasabbo ja ij náv diertjestibme.

Jus gavna funksjavnâjt majt ij la gâhthtjalam de ij majdik daga. Aktan mánáj gâhthtjala ja áhpada. Márjju akta máná máhtte ienep dujsta ja máhtta duv áhpadit? Dibde guoradimev sjaddat oasev vásádusán.

Mánájuogos

Álgon la buorre jus máná oahpástuvvi nubbe nuppijn jus e juo dábdâ nuppijt ávdâtjis. Bieja ájgev oahppat namájt ja stâhkat stâhkusav vaj oahpástuvvi. Dasi la árvvo gâ álggebihtit workshopajn máná álgge ruvâbut barggat filmajn gâ li oahpástuvvam iehtjádij.

Ájnas mujttet, ájge ja gâktus juohkusa li juogedum máhtta dârbahit rievdadit. Dav háhttu mujttet ja la oasse barggos gâ planeri workshopav. Dan diehti de bieja ienep ájgev gâ ilá unnán ájgge. Gâ diehti ij la ájggehiete vaj háhttu állit de sjaddá buorep bâhtusa.

Ulmme workshopajn háhttu tjielgas árrut. Filma galggi gârvvása árrut ja vuoseduvvat gâ hiejttebihtit workshopav.

Juohket juohkusijt

Jus la máhttelis du juoge juohkusijt ávddâl workshopa álggá. Jus li máná majt dân dábdâ de juoge dajt 3-4 máná juohkke juohkusij. Jus la skâvlláklâssa de válde viehkev áhpadiddjes. Sân diededa mánájt gâk juohkusa li ja filmmaworkshopa máhtta álgget ja sâgastallama gut sihtá gejna barggat älla.

Ilá stuor juohkusa máhtta dahkat soames máná ij ane bargov jali berusta majt iehtjada dahki, danen la ájnas ávddâl ájádallat juogosstuorrudahka ja gâk mánájt juohkka. Pedagoga máhtta aj gâhthtjat vaj máná gudi dârbahi ienep viehkev máhtti dav oadtjot vaj filma workshopa buorre sjaddá gâjkajda.

Man birra l filmma?

Gå lihpit álgov adnám ja stáhkam stáhkusijt de la muddo mánájda tjáhkkit sijá juohkusijda. Juohkusa álggi ájádallat man birra sijá filmma l. Javlla mánájda sij e galga ilá álov ájádallat, ienni válldet dav buoremus ideav majt huomahi ja dav tjállet.

Danna la duv ulmme gulldalit majt juohkusa li huomaham sijá filmajda ja buktet rádiijt ja gätjástusájt vaj gájka juohkusa li filmajt majt máhtti tjadádit. Aloda mánájt giehttot majt sij li huomaham ja mujte gulldalit vaj juohkkahasj juohkusin oadtjo javllat juojddá vaj sijá jiedna aj gullo. De gájka säbrii plánit filmav ja dahka náv dábdo buorre álles juohkusij. De berustibme stuorrán ja dahka náv buorre filmma gå máhttelis!

Gávvgiehtatjállos ja ruoppsis hárppo

Boahnte lávkke la tjállet ja sárggot gávvgiehtatjállagav gánne gájka scena gávnnuji. Gávvgiehtatjállos vuoynnu vargga degu gávvrájdottjuorgas. Máná sárge ja tjálii divna filmma scenajt ja majt galggá javllat gávvgiehtatjállagin. Dat la aj ájnas tjállet gák scena filmmiduvvá, jus la állesgávva, biellegávva vaj lahka filmmidum.

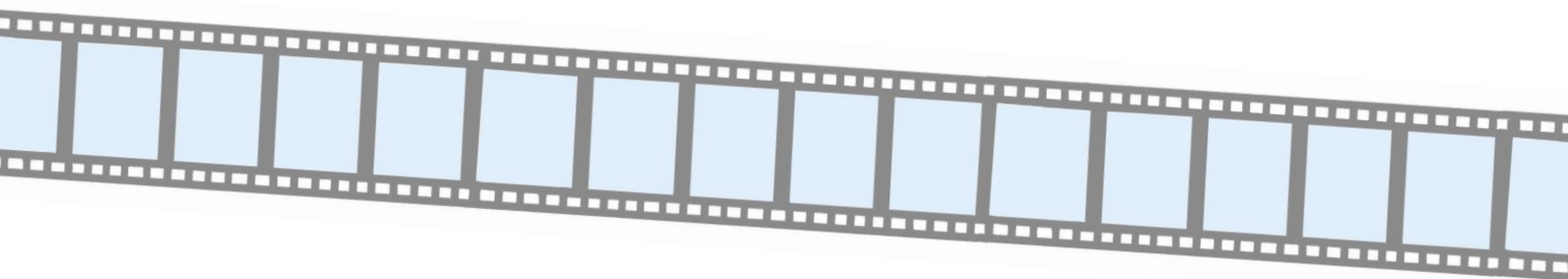
Gå juohkusa filmmagiehtatjállaga li gárvvása de oadtju dajt giehttot dunji. Danna la duv barggo degu lájddistiddje gáhttjat vaj giehtatjállagin la álggo, akta dahpadus ja hiejttem. Dat l ájnas dat gut filmav gáhttjá dádjada man birra filmma l, ahte la ruoppsis hárppo ja filmma lãhpaduvvá.

Gávne

Ávddål gå juohkusa filmmigáhti la ájnas ájádallat jus la dárbbu soames gávniijt adnet. Márjju gávnnuji biktasa jali tujgga luojkkat dan sajen? Ietján máná li riek háhppela mierredit gut valda majt manen hejmas.

Hárjjidalá giehtatjállagav ja juoge barggodahkamusájt

Ávddål gå álggebihtit filmmiit de la buorre gáhttjat giehtatjállagav vaj juohkkahasj juohkusin diehtá mij dahpaduvvá ja da gudi galggi javllat juojddá oadtjo dav hárjjidallat.

Juoge barggodahkamusájt juohkusin:

- Gut filmmi?
- Gen ávdåsvåsståduš la gulldalit vaj jiedna l buorre?
- Gut jali gudi li kåmera åvdån?
- Gut gåhtttjå vaj tjuovvobihtit giehtatjållagav?
- Gånna l åvdåsvåsstådušås gåvniijda?

Gå barggodahkamusájt juohká de la ájnas mujttet gájka mánå e mahte gåvån jali jienajn säbrrat filmman. Daga ienni vaj mánå oadtjo dahkamusåv kåmera duogen.

Sjåvot, filmmip... jali dal mij filmmip!

Gå gájka juohkusa li oadtjum dav teknijkav majt dårbahi, buorre jus dån la biedjam dajt tjoahkkåj åvddål gå workshopa ålggå, de l muddo filmmigoahtet.

Gå filmmi de la ájnas mánå tjuovvo gåvvågiehtatjållagav majt sij li dahkam. Ålgge la sij huomahi moadda ådå suohttasa ideajt gå filmmigåhti ja dat la buorre. Gåssjel la gå galggå huomahit gåsi da "ådå huomahum" scena galggi hiehpat gå tjuohppagoahtå ja da ålla tjåledum gåvvågiehtatjållagij. Jus mánå huomahi moadda ådå ideajt de la buorep dajt tjållet gåvvågiehtatjållagij åvddål gå filmmigoahtet.

Gåtjåstuså buorre filmmimij!

- Tjuovo gåvvågiehtatjållagav (buorre la moaddij dav mujtedit).
- Surffimduolbbadis jali telefåvnnå galggå vållet årrot kåmerajuolggen.
- Gulldala jienav juohkka filmmima manjela- Le gus jiedna nievrre? Filmmi ådåsit!
- Dålåga vålde ierit nievres filmmimbiehkijt. Sjaddå ålkkebut gå tjuohppagoahtå.
- Ij goassak duohtada zoomav! Ienni sirde lagåbut kåmerajuolgev gånå l surffimduolbbadis jali telefåvnnå.

Tjuohppam

Gå máná li filmmim divna scenajt de la muddo bisskidit. Dat miejnne divna filmma majt la filmmim ja sásstám galggi tjuohpamprográmmaj surffimduolbbadisáj jali telefávnáj. Tjuohpamprográma li álkke ávket ja máná ruvva oahppi gâk divna funksjávnađt gevat gâ tjuohpa. Prográmmaj aj gávnnuđi jiena ma li návka adnet gâ tjuohpa. Dat la ájnas dán degu lájddár la dárvo gâ tjuohpa vaj gájka filma li állása ájggemárráj ja ahte juohkusa mierredi gâk dat gárves filmma galggá vuojnnut.

Filmma álggon la buorre adnet filmma namáv. Maŋŋegietjen de tjállá namáđt gájkađs gudi li dahkam filmav. Mujte val máhtta gávnnut mánáđs namá ma e oattjo vuoseduvvat.

Gâ filma li állása de la suohtas jus gájka filma ma li dagádum workshopan vuoseduvvi álles juohkusij. Márjju unnavuosádus stuorsjerman ja popcorn luluđ buorre!

Ietja vuoge filmaj barggat

Gávnnuđi állo vuoge filmav dahkat. Áhtsa webban de gávna ietjá vuogijt ja barggovuogev mij didjij hiehpá. Máhtta buojkulvis árrat:

- Gávvidum njálmálasj giehttum. Tjále friddjat gálmma minuvta ja bieja gáváđt tákstaj.
- Barga lánjggáanimasjávnađn, lego-boadnjátjij, plásstajuhtusij jali actionfiguvraj ja daga stopmotion filmajt.
- Biesskeda páhppárafiguvraj ma li lada duogen majt dán la biedjam lájbbomploahttapáhppárav birra, daga suođvvanisteáhterav.
- Filmmi green screena vuosttij vaj birás mij ij la lahusin vaj ij besa filmmiit danna máhtta aneduvvat.
- Daga gáváđt divtajda majt dij láhkábihtit.
- Suokka juojddá lahkagávnađ ja filmmi minuvtav, ale val hiepte filmmiit.

Tjuovvus vuorbbe!

Polarbibblo
WWW.POLARBIBBLO.SE

 **Swedish
Film Institute**

**National Library
of Sweden**